

Casus Wetenschappelijke Integriteit

2024

Ontbreken bronvermelding – lichte tekortkoming

Rijksuniversiteit Groningen en Universiteit Utrecht

1 Onderwerp

Betreft het ontbreken van een bronvermelding en onderstaande gedragsnormen van de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit

Norm 29. Doe recht aan eenieder die aan het onderzoek en het verkrijgen en/of verwerken van de data heeft bijgedragen.

Norm 33. Alle auteurs zijn volledig verantwoordelijk voor de inhoud van het wetenschappelijke product, tenzij dit daarin anders is vermeld.

Norm 34. Presenteer op zorgvuldige wijze bronnen, data en argumenten.

Norm 40. Doe bij het overnemen van ideeën, procedures, resultaten en tekst recht aan het betrokken wetenschappelijk werk van anderen en verwijs zorgvuldig naar de bron.

Advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit Rijksuniversiteit Groningen

Advies aan het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen en het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht naar aanleiding van een melding van een mogelijke schending van gedragsnormen uit Hoofdstuk 3 van de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit 2018

De melding heeft betrekking op

Beklaagde 1

en

Beklaagde 2

De procedure

De Colleges van Bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen (hierna: de RUG) en de Universiteit Utrecht (hierna: de UU) hebben bij email van 9 februari 2024 een melding ontvangen van een mogelijke schending van gedragsnormen uit Hoofdstuk 3 van de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit 2018 (hierna: de Gedragscode).

Omdat deze melding betrekking had op een medewerker van de RUG en een medewerker van de UU hebben beide Colleges van Bestuur besloten een onderzoek naar mogelijke schendingen van normen uit

de Gedragscode te laten verrichten door een gezamenlijke Commissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna: de CWI). De CWI bestaat daarom uit twee leden van de RUG en één lid van de UU.

Bij brief van 19 maart 2024 zijn Beklaagde 1 en Beklaagde 2 op de hoogte gebracht van de melding en het CWI-onderzoek en is hen verzocht een schriftelijke, inhoudelijke reactie te geven op de melding. Zij hebben bij email van 26 maart 2024 een gezamenlijk verweerschrift met zeven bijlagen naar de CWI gestuurd.

Op 25 juni 2024 heeft een hoorzitting plaatsgevonden (nadat een hoorzitting op 30 april wegens ziekte moest worden afgelast) waarbij Beklaagde 1 en Beklaagde 2 in de gelegenheid zijn gesteld hun verweerschrift toe te lichten en vragen van de CWI te beantwoorden. Van de hoorzitting is een zakelijk verslag gemaakt dat ter correctie van feitelijke onjuistheden aan hen is voorgelegd. Het verslag van de hoorzitting is als bijlage aan het advies gehecht.

Inhoud van de melding

De mogelijke schending van gedragsnormen uit Hoofdstuk 3 van de Gedragscode heeft betrekking op een passage in een boek waarvan Beklaagde 1 en Beklaagde 2 auteur zijn. In het boek zou, zonder bronvermelding, een passage zijn opgenomen die een aanzienlijke overlap heeft met een passage uit een artikel van, genaamd Beklaagden zouden daarmee zich enorm veel tijd hebben bespaard en de eer opstrijken van het werk van een ander. Ook in de oratie van Beklaagde 1 zou een verwijzing naar het eerdere artikelten onrechte ontbreken.

Verweeren

Beklaagde 1 en Beklaagde 2 hebben, kortgezegd, aangegeven dat de betreffende passage in het boek lange tijd geleden tot stand is gekomen waarbij Beklaagde 1 het artikel van heeft geraadpleegd. Het boek is geschreven voor heeft de indeling van het artikel vangeparafraseerd en enigszins aangepast maar had dat expliciet moeten maken door een voetnootverwijzing. Deze verwijzing was in een eerdere versie van het boek wel opgenomen maar is door een technische conversie in het latere publicatieproces weggefallen. Andere verdwenen voetnoten zijn hersteld maar de verwijzing naar het artikel van is daarbij ten onrechte niet opgenomen. Die verwijzing had wel degelijk opgenomen moeten worden. en Beklaagden hebben nadat zij op 6 december 2023 door de melder hier op waren geweest, contact opgenomen met de uitgever van het boek waarna in de online versie deze voetnoot is toegevoegd en dit ook zal gebeuren in een nieuwe druk van de hard copy van het boek. De ommissie is daarmee zo maximaal mogelijk hersteld. De melder is daarvan ook op de hoogte gebracht.

Beklaagde 1 en Beklaagde 2 hebben aangegeven wel degelijk eenonderzoek te hebben verricht hetgeen ook blijkt uit het vermelde bronnenmateriaal dat ook ten grondslag ligt aan andere publicaties van hun hand over hetzelfde onderwerp.

Zij zijn van mening dat bij het benoemen van, het niet noodzakelijk is om een volledige verwijzing van Het volstaat in dat geval omen in ieder gevalte bestuderen en op te nemen.

In de oratie wordt volgens Beklaagde 1 slechts in een voetnoot verwezen naar het feit dat er verschillende soorten bestaan waarbij slechts voor een deel gebruik gemaakt is van dezelfde als in het artikel van Daarmee houdt de overeenkomst op. In de oratie wordt

.....slechts gebruikt als illustratie dat het begrip meerdere varianten kent. Daarbij is niet dezelfde indeling gebruikt als inboek of in het artikel van Beklaagde 1 heeft geen gebruik gemaakt van het artikel van of de daarin genoemde bronnen. Een bronvermelding naar dat artikel in de oratie is daarom volgens Beklaagde 1 niet noodzakelijk.

Toetsingskader

Op deze klacht is de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (hierna: de Gedragscode) van toepassing die op 1 oktober 2018 in werking is getreden. De klacht is procedureel afgehandeld volgens de Klachtenregeling.

De Gedragscode bevat vijf principes die de grondslag vormen van integer onderzoek:

- Eerlijkheid
- Zorgvuldigheid
- Transparantie
- Onafhankelijkheid
- Verantwoordelijkheid

In Hoofdstuk 3 van de Gedragscode zijn deze vijf principes uitgewerkt in 61 Normen voor goede onderzoekspraktijken. De Gedragscode bevat daarnaast richtlijnen voor de manier waarop moet worden omgegaan met veronderstelde schendingen van de wetenschappelijke integriteit.

De normen die in het voorliggende geval mogelijk geschonden zijn betreffen:

Norm 29. Doe recht aan eenieder die aan het onderzoek en het verkrijgen en/of verwerken van de data heeft bijgedragen.

Norm 33. Alle auteurs zijn volledig verantwoordelijk voor de inhoud van het wetenschappelijke product, tenzij dit daarin anders is vermeld.

Norm 34. Presenteer op zorgvuldige wijze bronnen, data en argumenten.

Norm 40. Doe bij het overnemen van ideeën, procedures, resultaten en tekst recht aan het betrokken wetenschappelijk werk van anderen en verwijs zorgvuldig naar de bron.

Conform de vaste jurisprudentie van het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI), neemt de CWI bij het behandelen van een klacht of melding daarbij in overweging dat schending van deze gedragsnormen niet per definitie tot een schending van wetenschappelijke integriteit hoeft te leiden. Er kan sprake zijn van onzorgvuldig handelen zonder dat dit tevens resulteert in schending van wetenschappelijke integriteit.

De Gedragscode geeft een aantal handvatten voor de beoordeling of 'weging' of de kwalificatie 'schending van de wetenschappelijke integriteit' op haar plaats is. In gevallen waarin deze kwalificatie te zwaar moet worden geacht is het mogelijk het niet-naleven van normen als 'bedenklijk gedrag' te kwalificeren, of, in de minst zware gevallen als een 'lichte tekortkoming'.

Ook is van belang dat de CWI niet oordeelt over wetenschappelijke controversen of over geschillen die zijn terug te voeren op een arbeidsconflict. De commissie oordeelt ook niet over bestuursrechtelijke, strafrechtelijke of civielrechtelijke kwesties.

De commissie heeft het hierboven beschreven kader gehanteerd bij de beoordeling van het onderzoek van de melding.

Beoordeling

Paragraafvan het boek

De CWI is, met Beklaagde 1 en Beklaagde 2, van oordeel dat in paragraafvan het boek een verwijzing naar het artikel van opgenomen had moeten worden. Beklaagde 1 is de auteur van deze paragraaf. Beklaagde 2 heeft deze paragraaf tegen gelezen. Beklaagde 1 heeft, zoals hij zelf ook heeft aangegeven, het artikel van geraadpleegd en gebruikt bij het schrijven van paragraaf en meer specifiek de bladzijden en van deze paragraaf. Dat blijkt ook uit het feit dat in paragraaf geen enkelevan na is opgenomen en dezelfde fout als in het artikel van is gemaakt bij het vermelden van de datum van De CWI oordeelt, zoals eerder aangegeven, niet over wetenschappelijke controversen en spreekt zich dus niet uit over de (on)wenselijkheid van het niet gebruiken van van

Nu een verwijzing naar het artikel van niet is opgenomen, staat vast dat geen recht is gedaan aan de normen 34 en 40 van de Gedragscode.

Beklaagde 1 is, naar eigen zeggen, de auteur van paragraaf Beklaagde 1 had, zoalszelf ook heeft aangegeven, een verwijzing naar het artikel van moeten opnemen. Dat het een boek voor de is en geen wetenschappelijke publicatie doet daar niets aan af. De rol van Beklaagde 2 was beperkt tot, zoalszelf aangeeft, het tegen lezen.heeft voetnoten waarin eerst enkel.....vermeld stonden, aangevuld met verwijzingen naar Hoewel op grond van Norm 33 alle auteurs volledig verantwoordelijk zijn voor de inhoud van het wetenschappelijke product, is de CWI van oordeel dat de rol van Beklaagde 2 bij het tot stand komen van de betreffende paragraaf..... zo beperkt is geweest dathet niet voldoen aan de normen 34 en 40, niet kan worden verweten. Dat neemt niet weg dat de CWI wel van oordeel is dat Beklaagde 2, ook gezienexpertise op dit specifieke onderdeel van, kritischer had moeten zijn en een betere invulling had moeten geven aan het tegen lezen van paragraaf

De oratie van Beklaagde 1

De CWI kan zich vinden in de stelling van Beklaagde 1 dat in de oratie geen verwijzing opgenomen hoeft te worden naar het artikel van Er wordt in de oratie inderdaad slechts in een voetnoot verwezen naar het feit dat er Daarbij is slechts voor een deel gebruik gemaakt van dezelfde De is gebruikt om te laten zien dat er meerdere varianten zijn van het begrip In de oratie is daarbij een andere indeling gebruikt als in het boek en het artikel van Beklaagde 1 heeft inoratie geen normen van de Gedragscode geschonden.

Kwalificatie

De CWI heeft vastgesteld dat Beklaagde 1 de normen 34 en 40 van de Gedragscode heeft geschonden in paragraaf..... van het Boek Dat betekent dat er in principe sprake is van plagiaat. Hoofdstuk 5 van de Gedragscode stelt dat plagiaat één van de duidelijkste voorbeelden van schending van de wetenschappelijke integriteit is. Volgens de Gedragscode is plagiaat 'het gebruik zonder passende erkenning van ideeën, werkwijzen, resultaten of teksten van een ander (normen 34, 40)'. De Gedragscode geeft ook aan dat in sommige gevallen echter plagiaat van zo geringe omvang en betekenis is dat de kwalificatie 'schending van de wetenschappelijke integriteit' te zwaar is.

Welke kwalificatie (schending van de wetenschappelijke integriteit, bedenkelijk gedrag of een lichte tekortkoming) van toepassing is op het niet-naleven van normen van de Gedragscode is afhankelijk van een weging van het handelen van beklaagden aan de hand van onder meer de in paragraaf 5.2. van de Gedragscode genoemde criteria.

De CWI heeft geconstateerd dat Beklaagde 1, nadatop 6 december 2023 door de melder op de omissie was geattendeerd, diezelfde dag de uitgever van het boek heeft benaderd om dit te herstellen. Dat is in december 2023 in de online versie van het boek, door het opnemen van een voetnoot, gebeurd. In de hard copy wordt deze omissie in een eventuele nieuwe druk rechtgezet. De voetnoot luidt als volgt: 'Vrij naar,De CWI is van oordeel dat gezien het parafraserend karakter van de bladzijdenen van paragraaf deze wijze van verwijzing passend is.

De CWI heeft ook vastgesteld dat Beklaagde 1 van onbesproken gedrag is.is niet eerder tekort geschoten bij nakoming van normen uit de Gedragscode. Beklaagde 1 heeft aangegeven dat het in eerste instantie niet opnemen van een verwijzing naar het artikel van een gevolg was een technische conversie waarbij alle verwijzingen waren weggefallen. In het herstelproces is de verwijzing naar het artikel vanniet hersteld. Doordat eerdere versies niet beschikbaar zijn, is het niet mogelijk om vast te stellen of er in die versies inderdaad recht werd gedaan aan het werk van De CWI is van mening dat het onzorgvuldig is geweest van Beklaagde 1 om die verwijzing, als die in eerdere versies aanwezig was, na het wegvallen niet te herstellen. Het enkel verwijzen naar volstaat lang niet in alle gevallen. Er zal bijvoorbeeld ook verwezen moeten worden naar eerder door anderen bedachte theorieën of classificaties die in deze wordt gebruikt. Van opzet is volgens de CWI echter geen sprake. Daarnaast is de omissie van geringe aard en heeft Beklaagde 1 deze direct erkend en onmiddellijk hersteld. Het niet voldoen aan de normen 34 en 30 van de Gedragscode door Beklaagde 1 is, alles afwegende, te kwalificeren als een lichte tekortkoming.

Conclusie

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit adviseert dat:

Beklaagde 1 Norm 34 en Norm 40 van de Gedragscode heeft geschonden als auteur van paragraaf van het boek Dit is te kwalificeren als een lichte tekortkoming.
Beklaagde 2 heeft geen normen van de Gedragscode geschonden.

Beklaagde 1 heeft geen normen van de Gedragscode geschonden in de oratie.

Dit advies is op 30 juli 2024 uitgebracht aan de Colleges van Bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen en de Universiteit Utrecht.

.....
.....

4 Aanvankelijk oordeel van 15 augustus 2024 van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht

Het College van Bestuur van de UU volgt het advies van de CWI t.a.v. Beklaagde 2 en besluit in het aanvankelijk oordeel dat Beklaagde 2 geen normen van de Gedragscode heeft geschonden.

4 Aanvankelijk oordeel van 16 augustus 2024 van het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen Het College van Bestuur van de RUG heeft besloten het advies van de CWI over te nemen in het aanvankelijke oordeel. In het boek.....had van aanvang af een verwijzing naar opgenomen moeten worden. Dat was niet het geval en daarmee zijn de normen 34 en 4o van de Gedragscode geschonden. Voor wat betreft de oratie zijn geen normen van de Gedragscode geschonden. Omdat de schending van de normen niet opzettelijk heeft plaatsgevonden, de omissie onmiddellijk is hersteld, en Beklaagde 1 van onbesproken gedrag is, is deze schending te kwalificeren als een lichte tekortkoming.

5 LOWI

De zaak is niet voorgelegd aan het LOWI.

6 Definitief oordeel van 3 oktober 2024 van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht

Er is door betrokkenen geen verzoek aan het LOWI gedaan om advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel. Op 3 oktober 2024 heeft het College van Bestuur van de UU het aanvankelijk oordeel vastgesteld als zijn definitieve oordeel.

6 Definitief oordeel van 4 oktober 2024 van het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen

Er is door betrokkenen geen verzoek aan het LOWI gedaan om advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel. Op 4 oktober 2024 heeft het College van Bestuur van de RUG een definitief oordeel vastgesteld. Het aanvankelijk en definitieve oordeel zijn gelijklopend.